

Samtök iðnaðarins
Federation of Icelandic Industries

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8 - 10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 27. nóvember 2002

Efni: Tillaga til þingsályktunar um úttekt á verðmyndun á innfluttu sementi, 32. mál.

Staðan á íslenskum sementsmarkaði er um margt sérsök um þessar mundir og margt sem bendir til að þar geti orðið miklar sviptingar á næstu mánuðum og misserum sem ekki er víst að leiði til hagsbóta fyrir kaupendur sements þegar til lengri tíma er litið.

Um langa hríð hefur Sementsverksmiðjan hf. verið eini framleiðandi sements héraðs og nánast eini seljandi sements héraðs. Á þessu varð breyting þegar Aalborg Portland hóf að selja hingað sement haustið 2000 og mun frá þeim tíma hafa náð 20 - 30% markaðshlutdeild sem verður að telja allmikið á ekki lengri tíma en raun ber vitni.

Þrátt fyrir að Sementsverksmiðjan hf. hafi 70 - 80% markaðshlutdeild hefur Samkeppnisráð komist að þeirri niðurstöðu að fyrirtækið sé ekki markaðsráðandi, sbr. úrskurð frá 28. október 2002, og að íslenski sementsmarkaðurinn sé frekar kaupendamarkaður en seljendamarkaður þar sem örfáir stórir kaupendur kaupi nánast allt sement.

Það er ljóst að til þess að Sementsverksmiðjan hf. geti borið sig þarf hún mikla markaðshlutdeild. Missi hún þessa markaðshlutdeild mun reksturinn stöðvast og þá verður í einu vettvangi uppi allt önnur staða á markaðnum. Þá situr Aalborg Portland eitt að markaðinum.

Í úrskurði samkeppnisráðs frá 16. maí 2002 segir m.a í forsendum þess að:

„...teljast það eðlilegir viðskiptahættir í samkeppnisþjóðfélagi að seljendur ýmissa nýrra vörutegunda eða tegunda sem lítt eru þekktar á íslenskum markaði selji vöru sína á lágu verði um stundar sakir til að laða neytendur að henni.“...

„...Sé miðað við tekjur fyrir hvert selt tonn af lausu hraðsementi í árslok 2001 eða jafnvel fyrir árið í heild er að mati ráðsins ljóst að tekjur hafa ekki nægt til að standa undir öðrum kostnaðarliðum hjá fyrirtækinu [Aalborg Portland á Íslandi hf.], s.s. vegna dreifingar, stjórnunar og afskrifta.“...

Í úrskurði áfrýjunarnefndar samkeppnismála frá 23. júlí segir m.a:

„...Eins og fram er komið er aðstaðan á umræddum markaði sérstök, ekki síst með hliðsjón af því að kaupendur eru örfáir að því er varðar stærsta hluta vörunnar. Staðan er ennfremur viðkvæm með hliðsjón af því að APÍ getur með undirverðlagningu sett framleiðslu áfrýjanda í verulegan vanda án þess að hafa ráðandi markaðshlutdeild.“...

... „Áfrýjunarnefndin lítur þó svo á að í vissum tilvikum geti engu að síður komið til beitingar 20. gr. samkeppnislaga einkum ef tilgangur viðkomandi fyrirtækis er í krafti sérstakra aðstæðna að raska óeðlilega þeirri samkeppni sem fyrir er á tilteknum markaði. Eins og lýst hefur verið að framan er staðan á markaðinum sérstök og viðkvæm. Af því leiðir að aðlögunartíminn getur ekki verið mjög langur. Það á sérstaklega við ef undirverðlagning er mikil. Áfrýjunarnefndin lítur þó svo á að aðlögunartíminn hafi enn ekki verið liðinn er ákvörðun samkeppnisráðs nr. 17/2002 var tekinn þann 16. maí 2002.“...

Hálft ár er nú liðið til viðbótar frá því að áfrýjunarnefnd samkeppnismála sagði aðlögunartímann ekki geta verið langan þótt hann hafi ekki verið liðinn að mati nefndarinnar þann 16. maí 2002.

Að mati Samtaka iðnaðarins virðast vera komnar fram verulegar vísbendingar á síðastliðnum misserum um að verðlagning Aalborg Portland á Íslandi hf. sé ekki með þeim hætti að eðlilegt geti talist. Nægir í því sambandi að benda á tilvitnanir í úrskurði samkeppnisráðs og úrskurðarnefndarinnar.

Tíminn skiptir höfuðmáli í þessu sambandi. Þess vegna er brýnt að flýta meðferð þess eins og unnt er og jafnframt að leiða í ljós eins fljótt og eins vel og mögulegt er staðreyndir um verðlagningu dansks sements í Danmörku annars vegar og á Íslandi hins vegar.

Samtök iðnaðarins styðja þess vegna að íslensk stjórnvöld láti fara fram vandaða sjálfstæða rannsókn á verðmyndun á innfluttu sementi. Slík athugun er forsenda þess að unnt sé að grípa til aðgerða til að hindra alvarlega og varanlega samkeppnisröskun á þessum markaði.

SAMTÖK IÐNAÐARINS

Jón Steindór Valdimarsson
aðstoðarframkvæmdastjóri